

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง

กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย

แผนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน อนามัยสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ 2564

นายสมชาย รักวงษ์วาน
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

ประเด็น : การบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชนและบูรณาการให้เป็นชุมชนต้นแบบ ด้านสุขภาพ Active Community

วิเคราะห์สาเหตุ/ปัจจัย

ประเด็น : การบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชนและบูรณาการให้เป็นชุมชนต้นแบบด้านสุขภาพ Active Community

วิเคราะห์สาเหตุ/ปัจจัย

จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อคนทุกกลุ่มวัย และการขับเคลื่อนงานในระดับ Area base จึงผลักดันให้เกิด “ **ชุมชนเข้มแข็งในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน** ”

• เป้าหมายหลัก คือ ชุมชนสามารถ **ค้นหาความเสี่ยง** ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชนตนเองได้ และต้องสร้างกระบวนการ **มีส่วนร่วมของคนในชุมชน** ในการช่วยกันจัดการปัญหาดังกล่าวได้อย่างยั่งยืน

Outcome ปี 2564 : ประชาชนอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
ลดความเสี่ยงสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้ด้วยตนเอง

Output ปี 2564 : ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
ได้ด้วยชุมชนเอง Active Community

กิจกรรมหลัก	ผลงานวัดความสำเร็จ
<p>1. ประชุมชี้แจง เจ้าหน้าที่อำเภอ เพื่อคัดเลือก ชุมชน/หมู่บ้าน ที่มีความพร้อม ในการพัฒนา ชุมชนและท้องถิ่นน่าอยู่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยมีกิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none">- ประเมินชุมชนตัวเอง- กำหนดแผนปฏิบัติการ- บูรณาการภาคีเครือข่าย การส่งเสริมกลไกการทำงาน	<ul style="list-style-type: none">• ทุกอำเภอ มีชุมชน/หมู่บ้าน ตัวอย่างด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อชุมชนและท้องถิ่นน่าอยู่ ที่ถูกสุขลักษณะ <p><i>โดยชุมชนต้องมีความพร้อม ความเข้มแข็ง และยั่งยืน (ตามเกณฑ์การประเมิน 11 ข้อ)</i></p> <p>อำเภอละ 3 หมู่บ้าน/ชุมชน (รวมทั้งจังหวัด 21 หมู่บ้าน/ชุมชน)</p>

Outcome ปี 2564 : ประชาชนอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
ลดความเสี่ยงสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้ด้วยตนเอง

Output ปี 2564 : ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
ได้ด้วยชุมชนเอง Active Community

Small success

ผลงานความสำเร็จ	เป้าหมาย 3 เดือน	เป้าหมาย 6 เดือน	เป้าหมาย 9 เดือน	เป้าหมาย 12 เดือน
คุณภาพของ ชุมชน/หมู่บ้าน ในการเป็นตัวอย่างด้านการ จัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมน่าอยู่ และถูกสุขลักษณะ ตามเกณฑ์ การประเมิน (7 อำเภอ 21 ชุมชน/หมู่บ้าน)	ทุกอำเภอ คัดเลือก ชุมชน/ หมู่บ้านเป้าหมาย อำเภอละ 3 แห่ง และมีการประเมิน ตนเองตามเกณฑ์ การประเมิน	จังหวัด/อำเภอ ลงประเมิน การ ประเมินการ ดำเนินงานตาม เกณฑ์ พร้อม ข้อเสนอแนะ	จังหวัด/อำเภอ ลงประเมิน การประเมิน การดำเนินงาน ติดตาม ความก้าวหน้า	ทุกอำเภอมี ชุมชนต้นแบบ ด้านอนามัย สิ่งแวดล้อม พร้อมเป็น Excellence Model

Outcome ปี 2564 : ประชาชนอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
ลดความเสี่ยงสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้ด้วยตนเอง

Output ปี 2564 : ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
ได้ด้วยชุมชนเอง Active Community

กิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงานแต่ละระดับ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	ผลงานวัดความสำเร็จ
1. สนับสนุนและให้ความรู้แก่หน่วยงานในระดับพื้นที่ และขับเคลื่อนงานผ่านกรรมการและเครือข่ายในพื้นที่	1. หน่วยงานในระดับพื้นที่ ได้รับความรู้และสามารถขับเคลื่อนงานในภาพของกรรมการและเครือข่าย ตามพื้นที่เป้าหมาย
2. ประเมินรับรอง ติดตามประเมินผล และเยี่ยมเสริมพลังให้กับชุมชนร่วมกับ อปท. /สสอ. /รพ.สต.	2. ชุมชน/หมู่บ้านต้นแบบ ได้รับการประเมิน ตามเกณฑ์การประเมินครบทั้ง 7 อำเภอ (อำเภอละ 3 ชุมชน/หมู่บ้านรวม 21 ชุมชน/หมู่บ้าน)
3. จัดทำฐานข้อมูลชุมชนเข้มแข็งระดับจังหวัด	1. มีข้อมูลผลการประเมินชุมชน ครบทุกอำเภอ ๆ ละ 3 แห่ง ใน 3 ชุมชน/หมู่บ้าน

Outcome ปี 2564 : ประชาชนอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
ลดความเสี่ยงสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้ด้วยตนเอง

Output ปี 2564 : ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
ได้ด้วยชุมชนเอง Active Community

กิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงานแต่ละระดับ

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	ผลงานวัดความสำเร็จ
1. สนับสนุน สร้างกระบวนการ การดำเนินงาน ร่วมกับเครือข่ายในชุมชน เช่น อปท., อสม., แกนนำชุมชน เพื่อการมีส่วนร่วมให้กับชุมชน โดยอาศัยการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย	1.อปท., อสม., แกนนำชุมชน ในพื้นที่เป้าหมายได้รับความรู้ และมีส่วนร่วมในการพัฒนางานอนามัยสิ่งแวดล้อม
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ทรัพยากรหรือทุนทางสังคมในพื้นที่ ในการพัฒนาชุมชน	2.ชุมชนมีการใช้ทรัพยากร มาเป็นทุนทางสังคมในการพัฒนาชุมชน/หมู่บ้าน
3. ควบคุม กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน ตามแผนงานโครงการ กิจกรรมในพื้นที่	3. ชุมชน/หมู่บ้านต้นแบบ ได้รับการประเมิน ตามเกณฑ์การประเมิน 3 ชุมชน/หมู่บ้าน

Outcome ปี 2564 : ประชาชนอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
ลดความเสี่ยงสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้ด้วยตนเอง

Output ปี 2564 : ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
ได้ด้วยชุมชนเอง Active Community

กิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงานแต่ละระดับ

รพท./รพช./รพ.สต.	ผลงานวัดความสำเร็จ
1.คัดเลือกชุมชน/หมู่บ้านเป้าหมายในพื้นที่	1.ตำบลมีชุมชน/หมู่บ้านเป้าหมายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 ชุมชน/หมู่บ้าน
2.ประเมินตนเองและทำฐานข้อมูลสุขภาพและ สิ่งแวดล้อมในชุมชน	2. มีข้อมูลผลการประเมินชุมชน/หมู่บ้าน ตามเกณฑ์การ ประเมิน 11 ข้อ
3.ดำเนินกิจกรรม ร่วมกับเครือข่าย ทำแผน ชุมชนจัดการกระบวนการมีส่วนร่วมให้กับชุมชนเพื่อ ร่วมคิดร่วมจัดการความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม	3.มีชุมชน/หมู่บ้าน ตัวอย่างด้านการจัดการอนามัย สิ่งแวดล้อมเพื่อชุมชนและท้องถิ่นน่าอยู่ ที่ถูกสุขลักษณะ Model Env in ชุมชน (จำนวน 3 หมู่บ้าน)
4.บูรณาการแผนงานโครงการงบประมาณใน พื้นที่และสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมชุมชน	4.มีโครงการที่ตอบสนองงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และ เกิดนวัตกรรมที่สามารถเผยแพร่ได้

บทบาทหน่วยงานในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

สาธารณสุขจังหวัด

สาธารณสุขอำเภอ

อปท./รพสต.

แกนนำ/อสม.

1. สนับสนุนและให้ความรู้แก่หน่วยงานในระดับพื้นที่
2. ประชุมชี้แจง และขับเคลื่อนงานผ่านกรรมการและเครือข่ายในพื้นที่ เช่น จังหวัดสะอาด ตำบลจัดการสุขภาพ เป็นต้น
3. พัฒนา อปท./ สสอ. / รพ.สต. เพื่อให้เป็นวิทยากรกระบวนการ สำหรับส่งเสริมและพัฒนาแกนนำ/อสม.ในพื้นที่
4. ประเมินรับรอง ติดตาม ประเมินผล และเยี่ยมเสริมพลังให้กับชุมชนร่วมกับ อปท. /สสอ. /รพ.สต.
5. จัดทำฐานข้อมูลชุมชนเข้มแข็งระดับจังหวัด

1. สนับสนุนการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายในชุมชน เช่น อปท., อสม., แกนนำชุมชน
2. สร้างกระบวนการ การมีส่วนร่วมให้กับชุมชน โดยอาศัยการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
3. ร่วมขับเคลื่อนงานชุมชนเข้มแข็งในพื้นที่ ผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วม นวัตกรรมชุมชน
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ทรัพยากรหรือทุนทางสังคมในพื้นที่ ในการพัฒนาชุมชน
5. ควบคุม กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน ตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมในพื้นที่
6. ให้ความรู้แก่แกนนำชุมชนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมตามปัญหาในพื้นที่

1. เฝ้าระวังความเสี่ยงสิ่งแวดล้อมและทำฐานข้อมูลสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในชุมชน
2. สื่อสารให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน
3. จัดทำแผนที่ชุมชนร่วมกับประชาชนในพื้นที่
4. จัดกระบวนการ มีส่วนร่วมให้กับชุมชน เพื่อร่วมคิดร่วมจัดการความเสี่ยงสิ่งแวดล้อม
5. สนับสนุนการขับเคลื่อนงานต่าง ๆ ในพื้นที่ร่วมกับเครือข่ายชุมชน
6. บูรณาการแผนงาน โครงการงบประมาณในพื้นที่ และสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมชุมชน

1. ทำหน้าที่วิทยากรกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้แก่ อปท. , รพ.สต., สสจ., สสอ.
2. จัดทำแผนที่ชุมชนเพื่อร่วมค้นหาความเสี่ยงด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในชุมชน
3. สื่อสาร/สร้างความรอบรู้สุขภาพให้กับประชาชนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
4. เสริมสร้างนวัตกรรมชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมจากประชาชน

ชุมชนเข้มแข็งด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
(Active Community)